

רע"פ 1670/16 - מוחמד עווידה נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 1670/16

לפני:
כבוד השופט א' שהם
מוחמד עווידה

המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 24.1.2016, בעפ"ת 63622-11-15, שניתן על ידי כב' השופטים א' טל - נשיא; ד' מרשק-מרום; וד"ר ש' בורנשטיין

בשם המבקש: עו"ד דוד גולן

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז לוד (כב' השופטים א' טל - נשיא; ד' מרשק-מרום; וד"ר ש' בורנשטיין), בעפ"ת 63622-11-15, מיום 24.1.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (כב' השופטת מ' כהן), בת"ד 2257-12-13, מיום 29.10.2015.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 29.12.2014, הורשע המבקש, על בסיס הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה, לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה); וכן בעבירה של נהיגה ללא פוליסת ביטוח בת-תוקף, לפי סעיף

עמוד 1

2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן: פקודת רכב מנועי), יחד עם סעיף 280(ב)(3) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה). כפי שמתואר בכתב האישום המתוקן, ביום 3.6.2013, סמוך לשעה 18:00, נהג המבקש ברכב ברח' הסדנה בכפר סבא, ללא פוליסת ביטוח בת-תוקף. בהגיעו למעבר חצייה בצומת הרחובות וייצמן והסדנה, פגע המבקש עם חזית רכבו בד.ס., קטין יליד 1995 (להלן: הקטין), אשר חצה את הכביש, כאשר הוא רכוב על אופניו. עקב כך, נהדף הקטין אל שמשות הרכב, ולאחר מכן נפל על הכביש. כתוצאה מן ההתנגשות, נגרמו לקטין חתכים ושפשופים מדממים בראשו ובמצחו, ואופניו ניזוקו. כמו כן, השמשה הקדמית של הרכב נופצה כתוצאה מן התאונה. לאחר ההתנגשות, עצר המבקש את רכבו למשך כדקה, ראה כי הקטין נפגע, ועזב את המקום, מבלי שעמד על תוצאות התאונה, מבלי שהגיש סיוע לקטין, ומבלי שקרא לכוחות ההצלה או הותיר את פרטיו. המבקש המשיך בנסיעה רצופה עד שהגיע לטייבה, ולאחר שחוקרי משטרה יצרו עמו קשר, הוא הגיע לתחנת המשטרה. יצוין, כי בתחילה כפר המבקש בעובדות כתב האישום, והתיק הועבר לשמיעת ראיות בפני כב' השופטת הבכירה א' וישקין, אולם בפתח דיון ההוכחות, ביום 29.12.2014, הודיעו הצדדים כי הם הגיעו להסדר טיעון, והמבקש הופנה לשירות המבחן, לקבלת תסקיר בעניינו.

3. בתסקיר שירות המבחן, אשר הוגש בעניינו של המבקש, נכתב כי המבקש הינו כבן 28 שנים, נשוי, ללא ילדים. הוא סיים 12 שנות לימוד, ומזה כשנה וחודשיים הוא עובד כרוקח בבית מרקחת. אשר לביצוע העבירה, נאמר בתסקיר, כי המבקש "התקשה לקחת אחריות על גרימת התאונה והביע חרטה על עזיבתו את המקום לאחר מכן". עוד נטען בעניין זה, כי המבקש "מבין את חומרת עזיבתו את מקום התאונה, ואף הוא סבור כי התנהגות זו אינה תקינה". המבקש הביע בפני שירות המבחן את רצונו להתנצל בפני הנפגע, ולפצות אותו בפיצוי כספי. המבקש הסביר לשירות המבחן את הסיבה לעזיבתו את המקום לאחר התאונה, בציינו את הדברים הבאים:

"לאחר שהבחור נפצע עצר את רכבו וכשהבחין כי הפצוע התיישב ירד מהרכב ובדק מה מצבו ובהמשך חזר לרכבו ותכנן להחנות את הרכב בצד הדרך ולהזמין אמבולנס אך משראה את התקהלות האנשים סביב הנפגע המשיך בנסיעתו. מוחמד [המבקש] הסביר את מעשיו על רקע פחדיו מפגיעה אפשרית מצד הנוכחים במקום, במיוחד כי התאונה קרתה בכפר סבא וכל הנוכחים במקום היו מהמגזר היהודי".

נוכח הערכתו החיובית של שירות המבחן את תפקודו והתנהלותו של המבקש, הומלץ להטיל עליו צו שירות לתועלת הציבור (להלן: של"צ) בהיקף של 400 שעות, בנוסף לפיצוי לנפגע התאונה ומאסר על-תנאי.

4. ביום 29.10.2015, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. לאור חומרת העבירות, העמיד בית משפט השלום את מתחם הענישה בין 6 ל-36 חודשי מאסר לריצוי בפועל; פסילה לתקופה של למעלה מ-5 שנים; וקנס בגובה אלפי שקלים, בנוסף לעונשים נלווים. בעת גזירת עונשו של המבקש בתוך המתחם, נתן בית משפט השלום את דעתו לכך שהמבקש נעדר עבר פלילי, מלבד הרשעה אחת בעבירה של נהיגה שלא בכיוון החץ, לפי תקנה 36(ד) לתקנות התעבורה; להודאתו בעבירות המיוחסות לו; ולתסקיר שירות המבחן החיובי שהוגש בעניינו. בהתייחסו לאמור בתסקיר שירות המבחן, ציין בית משפט השלום, כי "לא נשמט מעיוני כי הנאשם [המבקש] העלה בפני שירות המבחן כי ירד מהרכב, בדק מה מצבו של הנפגע, חזר אל רכבו על מנת להחנותו, ולהזמין אמבולנס אולם מהתקהלות האנשים מהמגזר היהודי מסיבב לנפגע פחד מפגיעה אפשרית והמשיך בנסיעתו". ואולם, בית משפט השלום קבע בעניין זה, כי המבקש לא הציג ראיות לכך בשלב הטיעונים לעונש, ובכל מקרה, גם לגרסתו של המבקש, הוא לא קרא לבסוף לכוחות

ההצלה ולא הסגיר את עצמו למשטרה. על כן, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 12 חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה של נהיגה בפסילה או עבירת הפקרה מכל סוג; פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 שנים; פסילה על-תנאי לתקופה של 3 חודשים, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה מן העבירות בהן הורשע, או אחת העבירות מן התוספת הראשונה או השנייה לפקודת התעבורה. יצוין, כי בית משפט השלום לא מצא מקום להשית על המבקש עונש של קנס.

5. על גזר דינו של בית משפט השלום, הגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, המכוון כלפי עונש המאסר בפועל שהושת עליו. ביום 24.1.2016, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש, בקובעו את הדברים הבאים: "יש בהתנהגותו של המערער [המבקש], בין אם נבעה מכך שחשש מתגובתם של הסובבים את הנפגע, כפי שאמר לראשונה לשירות המבחן, ובין אם חשש מכך שנסע ללא פוליסת ביטוח תקפה, כדי להצדיק את רף הענישה כפי שנקבע על ידי בית משפט קמא לאור הכיעור המוסרי שיש במעשהו, גם אם הוא עצמו לא גרם לתאונה". בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע, כי עונשו של המבקש אינו חורג ממדיניות הענישה הראויה, ואינו מצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור. תאריך התייצבותו של המבקש נקבע ליום 15.3.2016.

הבקשה לרשות ערעור

6. ביום 28.2.2016, הוגשה הבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי, המכוננת כלפי חומרת העונש שהוטל על המבקש בבית משפט השלום. לטענתו של המבקש, עונש המאסר בפועל אשר הושת עליו, חריג בחומרתו, לנוכח נסיבות ביצוע העבירה במקרה דנן. לשיטתו, בית משפט השלום נתן משקל יתר למדיניות הענישה הנוהגת, על פני הנסיבות הספציפיות בעניינו של המבקש, ובלשונו: "שגה בית המשפט קמא הנכבד באופן בו ניתח את העונש אשר נגזר על המבקש, בכך שניתן מקום עיקרי וכמעט בלעדי למדיניות הענישה הנוהגת, תוך שיתר הנסיבות המקרה כפי שהופיעו בכתב האישום הובאו אף כדי 'להשוות' בין מקרה זה לבין המקרים שהוצגו במסגרת מדיניות הענישה הנהוגה". המבקש הוסיף וטען, כי כאשר נאשם מוסר פרטים לשירות המבחן, שהם רלוונטיים לנסיבות ביצוע העבירה, על בית המשפט להתחשב בכך בשלב גזירת העונש. כאמור, המבקש מסר לשירות המבחן כי הוא ירד מרכבו, בדק את מצב הנפגע, חזר אל רכבו על מנת להחנותו, ובכדי להזמין אמבולנס. ואולם, לטענתו, לאור התקלות אנשים מן המגזר היהודי מסביב לנפגע, הוא חשש מפגיעה אפשרית בו ועל כן המשיך בנהיגה. על כן, לשיטתו של המבקש, נסיבות ביצוע עבירת ההפקרה אינן מן החמורות, ויש ליתן לאמור בתסקיר שירות המבחן משקל נכבד לעניין העונש. למעשה, טען המבקש, כי הפרטים שמסר לשירות המבחן מצדיקים מתן רשות למבקש לחזור בו מהודייתו, לפי סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. על בסיס האמור לעיל, סבר המבקש כי יש ליתן לו רשות לערער, לקבל את ערעורו לגופו של עניין, ולהקל בעונשו.

דיון והכרעה

7. הלכה מושרשת היא, כי בקשות לרשות ערעור ב"גלגול שלישי", תתקבלנה במקרים חריגים, בהם עולה שאלה משפטית עקרונית רחבת היקף וכבדת משקל אשר חורגת מעניינם הפרטי של הצדדים; או כאשר סבור בית המשפט כי נגרם למבקש עיוות דין חמור או אי צדק מהותי בהליך המשפטי נגדו (רע"פ ביטון נ' מדינת ישראל (2.3.2016); רע"פ 1391/16 אבו עאזרה נ' מדינת ישראל (29.2.2016); רע"פ 1579/16 ספיאן נ' מדינת ישראל (28.2.2016). הבקשה שלפניי איננה עומדת באמות המידה אשר

נמנו לעיל, ומסיבה זו יש לדחותה.

8. כמו כן, הבקשה מוגשת לעניין חומרת העונש אשר הושת על המבקש, וידוע הוא כי ערכאת ערעור איננה נוהגת להתערב בעונש אשר נגזר בערכאה דיונית, אלא אם הוא סוטה באורח קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת, לא כל שכן נכונים הדברים לערכאת ערעור "בגלגול שלישי" (רע"פ 1619/16 אבו עראר נ' מדינת ישראל (29.2.2016); רע"פ 1580/16 אגבאריה נ' מדינת ישראל (28.2.2016); רע"פ 1544/16 זבידאט נ' מדינת ישראל (25.2.2016)). סבורני, כי עונשו של המבקש איננו חורג בצורה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת בעבירות כגון דא וגם מטעם זה, יש לדחות את הבקשה.

9. עם זאת, הנני רואה לדון בטענותיו של המבקש, וזאת בבחינת למעלה מן הצורך. לא מצאתי כל פגם באופן קביעת עונשו של המבקש על ידי בית משפט השלום, ואני סבור כי בית המשפט העניק את המשקל הראוי לכלל השיקולים הרלוונטיים לגזירת עונשו של המבקש, לפי סעיף 40 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בין היתר, נתן בית משפט השלום את דעתו לערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה; למידת הפגיעה בערך זה; למדיניות הענישה הנהוגה; לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; ולנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. לטעמי, לא ניתנה עדיפות למדיניות הענישה הנוהגת, על פני יתר השיקולים הנזכרים לעיל, כפי שטען המבקש. בית משפט השלום התחשב בשיקולים לקולה בעניינו של המבקש, ולא בכדי העמיד את עונשו ברף התחתון של מתחם הענישה שנקבע על ידו.

10. אשר לטענת המבקש, לפיה יש לראות באמור בתסקיר שירות המבחן משום ראייה לעניין העונש, יש להזכיר, בראש ובראשונה כי האמור בתסקיר שירות המבחן משמש ככלי המסייע לבית המשפט בהקשר למידת המסוכנות של הנאשם, ולסיכויי שיקומו. שירות המבחן אינו בוחן את אמיתות טענותיו של הנאשם ובאיזו מידה הן מתיישבות עם חומר הראיות בתיק, ועל כן, ככלל, אין לקבוע ממצאים עובדתיים על יסוד טענות הנבדק שהועלו בפני שירות המבחן, ואשר אינן מגובות בראיות. המבקש הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, לפיהן הוא עצר את רכבו לדקה במקום התאונה, והמשיך בנסיעה מבלי לעמוד על תוצאות התאונה, ומבלי להתקשר לכוחות הצלה, והוא אף נמנע מלהסגיר את עצמו למשטרה. אפילו נקבל את גרסתו של המבקש, לפיה החשש מהתקלות אנשים היא זו שמנעה ממנו להישאר במקום, אין חולק כי המבקש יכול היה להסגיר עצמו למשטרה, ובוודאי שהיה יכול להתקשר לכוחות ההצלה והסיוע הרפואי. משנמנע המבקש מלעשות כן, הוא הורשע בצדק בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה, ואין כל מקום להתיר לו לחזור מהודאתו. נשוב ונזכיר, כי בין יתר השיקולים לקולה, בית משפט השלום נתן את דעתו לתסקיר שירות המבחן החיובי שהוגש בעניינו של המבקש, ובנסיבות אלה אין כל הצדקה להתערב בגזר הדין.

11. אשר על כן, דין הבקשה להידחות. המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו, ביום 27.3.2016 עד השעה 10:00, בבית סוהר "הדרים", או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ו באדר א' התשע"ו (6.3.2016).

ש ו פ ט

עמוד 4

